

123 Verhogen toegevoegde waarde van land- en bosbouwproducten

Relevante artikel(en)

- Artikel 20 (b) (iii) en 28 van Verordening (EG) No. 1698/2005.
- Artikelen 19 en Annex II punt 5.3.1.2.1 van Verordening (EG) No. 1974/2006

Maatregelcode: 123

Reden voor interventie

Een land met relatief hoge productiekosten in de landbouw als Nederland, heeft er belang bij dat gezocht wordt naar mogelijkheden om producten te maken die zich (kwalitatief) onderscheiden van producten die andere producenten bieden. Verhogen van de toegevoegde waarde leidt tot een betere prijs/kwaliteitverhouding, tot onderscheidend vermogen en tot nieuwe product/marktcombinaties. Juist voor de Nederlandse agrosector is dat belangrijk aangezien voor veel producten op de lange termijn de concurrentie op de (wereld)markt op kwantiteit weinig perspectief biedt. Investeringen in de kwaliteit en toegevoegde waarde van de productie en producten zijn nodig, ook gelet op de noodzaak meer duurzaam te produceren.

De overheid heeft er baat bij dit in Nederland te stimuleren.

Het doen van investeringen teneinde de toegevoegde waarde te verhogen houdt veelal ook het nemen van extra risico in, terwijl de financiële speelruimte in de sector vaak klein is.

Door een deel van dit extra risico op zich te nemen, stimuleert en versnelt de overheid dit soort inspanningen en investeringen van ondernemers.

Doelen van de maatregel

Versterking van de algehele prestaties van primaire landbouw- en/of bosbouwbedrijven en verhogen toegevoegde waarde van landbouwproducten zoals genoemd in Annex I, uitgezonderd visserijproducten, en van bosbouwproducten, teneinde de (internationale) handelspositie van de Nederlandse landbouw- en voedselsector te behouden en versterken.

Nederland wil zich toeleggen op activiteiten die een hoge toegevoegde waarde opleveren. Bedrijven in de gehele agrosector zullen zich in de komende jaren op de veranderende markt en moeten richten en waar mogelijk waarde moeten toevoegen aan hun producten, om de (internationale) concurrentiepositie te kunnen behouden en versterken. De agrosector zal derhalve moeten investeren in nieuwe producten, nieuwe wijzen om bestaande en nieuwe producten te verbinden aan nieuwe markten, nieuwe toepassingen van bestaande producten en de ontwikkeling en introductie van nieuwe processen en technologieën om zo de toegevoegde waarde van producten te verhogen; zowel in de food- als non-foodsector.

Reikwijdte en acties

Gesteunde investeringsprojecten moeten leiden tot een hogere toegevoegde waarde voor en van producten genoemd in bijlage I bij het verdrag genoemde producten m.u.v. visserijproducten, en bosbouwproducten, door investeringen in de verwerking en/of afzet van de betreffende producten en/of investeringen in de ontwikkeling van nieuwe producten, procédés en technologieën voor de betreffende producten⁶.

⁶ Zie ook de artikelen 4, lid 7 en 5bis, lid 3, onderdeel c van Vo. (EG) 70/2001.

Het gaat dan om investeringen die bijdragen aan:

- a. Rationalisatie en ontwikkeling van het verkoopklaar maken, de verduurzaming, de behandeling en de verwerking van landbouwproducten of het hergebruik van bijproducten of fabricageresiduen en de verwijdering of zuivering van afval, en/of
- b. Toepassing van nieuwe verwerkingstechnieken, waaronder de ontwikkeling van nieuwe producten en bijproducten en het openen van nieuwe markten, alsmede innoverende investeringen (m.b.t. producten, procedés en processen, technologieën, product/marktcombinaties en andere innovaties), en/of
- c. Verbetering van de afzet op de markt, met inbegrip van verbetering van de doorzichtigheid van de prijsvorming, en/of
- d. Verbetering van de kwaliteit van de producten.

Verhogen van de toegevoegde waarde wordt verbonden aan de eigen producten of inkomende (geïmporteerde) primaire producten. Bij de eigen producten gaat het om zuivel (accent op West- en Noord-Nederland), vers vlees en eieren (accent op Zuid- en Oost-Nederland), om groenten en fruit (accent op West- en Zuid-Nederland) en om sierteelt (accent op West-Nederland).

In alle vier landsdelen van Nederland komen alle sectoren in meer of mindere mate voor. In gebiedsprogramma's zijn per provincie voor de periode 2007-2013 regionale doelen gedefinieerd en nadere keuzen gemaakt.

Type en omvang van het begunstigde bedrijf

1. Begunstigden kunnen zijn:

- a. Landbouwers en/of bosbouwers;
- b. Samenwerkingsverbanden tussen primaire landbouw- en/of bosbouwproducenten, de verwerkende (voedsel)industrie en/of derde partijen, die investeringen plegen gericht op het verhogen van de toegevoegde waarde van landbouw- en/of bosbouwproducten, zoals bedoeld onder 'reikwijdte en acties'.

2. Steun wordt, wat de maxima betreft, beperkt tot micro-, kleine en middelgrote ondernemingen in de zin van Aanbeveling 2003/361/EG van de Commissie (zijnde ondernemingen waar minder dan 250 personen werkzaam zijn en waarvan de jaaromzet 50 miljoen euro of het jaarlijks balanstotaal 43 miljoen euro niet overschrijdt).

Voor ondernemingen die niet onder artikel 2, lid 1, van die aanbeveling vallen, minder dan 750 werknemers of een omzet van minder dan 200 miljoen euro hebben, wordt de maximale steun gehalveerd.

Voor de bosbouw wordt de steun tot micro-ondernemingen beperkt.

3. Steun wordt niet verleend aan ondernemingen in moeilijkheden in de zin van de communautaire richtsnoeren voor reddings- en herstructureringssteun aan ondernemingen in moeilijkheden.

4. Demarcatie met maatregelen 121 en 124

- Deze maatregel is in tegenstelling tot maatregel 121 niet bedoeld voor reguliere modernisering in de zin van introduceren van nieuwe maar bewezen technieken op primaire landbouwbedrijven of het doorvoeren of gangbare methoden van kwaliteitsverbetering of vermarkting; een innovatief element voor wat betreft het verhogen van de toegevoegde waarde is vereist. In tegenstelling tot maatregel 121 kunnen bij deze maatregel ook anderen dan primaire land- of bosbouwers begunstigde zijn.
- In tegenstelling tot maatregel 124 kan deze maatregel ook worden ingezet ten behoeve van projecten waarbij geen samenwerking plaatsvindt. Daarnaast ligt de nadruk in projecten onder deze maatregel op innovaties met betrekking tot verbetering verwerking en afzet van landbouwproducten. In maatregel 124 kunnen de innovaties op geheel andere aspecten betrekking hebben (hoewel ook innovaties onder 124 vaak als bijeffect een verhoging van de toegevoegde waarde kunnen opleveren).

Beschrijving van de eisen en doelen met betrekking tot de verbetering van de algehele prestaties van de betrokken bedrijven

Aanvragen worden beoordeeld op basis van de volgende eisen:

1. Ontvankelijkheid

Beoordeling van aanvragen geschiedt op basis van ingediende ondernemingsplannen/projectplannen. Het ondernemingsplan/projectplan bevat in elk geval:

- a. Een ondernemingsplan/projectplan dat helder onderbouwt dat uitvoering van het plan en van de daarin opgenomen investeringen waarvoor steun wordt aangevraagd, bijdragen aan het verbeteren van de algehele prestaties van de onderneming;
- b. Een analyse van vraag en aanbod in de betreffende markt;
- c. Een (SWOT) sterkte/zwakte analyse van het huidige product inclusief een visie op de rol van de betrokken ketenpartijen;
- d. Een uitvoerige beschrijving van de geplande investering;
- e. De bijdrage van die investering aan het verhogen van de toegevoegde waarde;
- f. Een go/no go-moment t.a.v. de overgang van ontwikkel- naar uitvoeringsfase;
- g. Een investerings- en (indien relevant) exploitatiebegroting met dekkingsvoorstel.

2. Criteria bij de beoordeling zijn:

- a. Kwaliteit van de ingediende aanvraag (in elk geval voldoen aan minimumeisen voor ontvankelijkheid);
- b. Voldoet aan de doelen van deze maatregel zoals hiervoor beschreven onder doel 1;
- c. Onderbouwde rentabiliteitsverwachtingen;
- d. Door de provincies gesteunde projecten moeten voldoen aan het bij de betreffende provincie geldende gebiedsbeleid en passen in het voornoemde Provinciaal Meerjaren Programma / gebiedsprogramma.

3. Voorwaarden bij uitvoering:

- a. De subsidieontvanger dient het project uit te voeren overeenkomstig het definitieve projectplan. De bevoegde autoriteit kan echter gemelde wijzigingen van het innovatieprojectplan goedkeuren.
- b. Over de resultaten van het project wordt gerapporteerd aan de overheid.

Beschrijving van de primaire productie sectoren

Deze maatregel kan in alle sectoren van de landbouw en in de bosbouw ingezet worden.

Subsidiabele kosten en activiteiten/soorten investeringen

1. De steun wordt verleend voor materiële en/of immateriële investeringen die:

- a. De algehele prestatie van de onderneming verbeteren en
- b. Betrekking hebben op:
 - De verwerking en/of de afzet van andere in bijlage I bij het Verdrag genoemde producten dan visserijproducten en van bosproducten, en/of
 - De ontwikkeling van nieuwe producten, procédés en technologieën voor de in bijlage I bij het Verdrag genoemde producten, met uitzondering van visserijproducten, en voor bosproducten en
- c. Voldoen aan de voor de betrokken investering geldende communautaire normen.

2. Als subsidiabele kosten worden de kosten, exclusief BTW, verbonden aan investeringen in aanmerking genomen.

3. Kosten verbonden aan materiële investeringen zijn:

- a) De bouw, verwerving, verbetering of inrichting van onroerende goederen;
- b) De aankoop of lease van nieuwe machines en apparatuur⁷, inclusief computersoftware tot aan de marktwaarde van het goed; andere kosten betreffende het leasecontract, zoals de marge van de leaseorganisatie, herfinancieringskosten, overheadkosten en verzekeringspremies zijn niet subsidiabel;

4. Kosten verbonden aan immateriële investeringen zijn:

- c) De ontwikkeling van nieuwe machines of apparatuur;
- d) De ontwikkeling en operationalisering van processen, procédés, technologieën, marketingconcepten, product/marktcombinaties en andere innovaties;
- e) Algemene kosten verbonden aan de uitgaven genoemd onder (a) tot en met (d), zoals de architecten en ingenieurs en honoraria van adviseurs, haalbaarheidsstudies, accountantsverklaring, verwerven van patenten en vergunningen.
Adviseurskosten in de zin van algemene projectleiding mogen de 15% niet overschrijden. Overige subsidiabele adviseurskosten dienen direct verbonden te zijn aan uitgaven zoals genoemd onder (a) tot en met (d). Het gaat hierbij dus om het inhuren van bijzondere expertise van belang voor het ontwikkelen van de toegevoegde waarde.

5. Niet-subsidiabel zijn:

- De aankoop van agrarische productierechten, dieren, planten en de aanplant van planten voor niet-permanente gewassen;
- Eenvoudige vervangingsinvesteringen;
- Legeskosten;
- Reguliere bedrijfsinvesteringen en kosten van eigen arbeid van de aanvrager.

6. De steun wordt ingetrokken indien de investering waarvoor steun is verstrekt gedurende vijf jaar te rekenen van de vaststelling van de steun een belangrijke wijziging ondergaat die:

- De aard of de uitvoeringsvoorwaarden van het vaststellingsbesluit raakt, of een onderneming of overheidsinstantie onrechtmatig voordeel oplevert;
- Het gevolg is hetzij van een verandering in de aard van de eigendom van een infrastructuurvoorziening, hetzij van de beëindiging of verplaatsing van een productiecapaciteit.

Beschrijving van de normen waarvoor een overgangperiode kan worden verleend aan micro-ondernemingen om te gaan voldoen aan een recent geïntroduceerde communautaire norm.

Alleen investeringen worden ondersteund die voldoen aan of verder gaan dan de geldende (communautaire en/of nationale) normen. Er wordt voornamelijk geen mogelijkheid gebruik gemaakt van de mogelijkheid in art 28 van Vo. 1698/2005 om extra termijnen te verlenen voor de naleving van communautaire normen. Als de Nederlandse overheid in de toekomst alsnog van die mogelijkheid gebruik wil maken, zal zij daarvoor een wijzigingsvoorstel indienen.

Soort steun

Subsidie.

Steunintensiteit

1. Maximaal steunpercentage: 30% van de subsidiabele kosten.

Hiervan kan worden afgeweken in geval van projecten die blijken de onderbouwing bovenmatig risico met zich mee te brengen en tevens grote potentie hebben; dan kan maximaal 35% van de subsidiabele kosten worden vergoed.

⁷ In goed onderbouwde gevallen en in afwijking van punt b) hierboven mag onder voorwaarden de aankoop van tweedehands apparatuur worden beschouwd als subsidiabel voor micro, kleine en middelgrote ondernemingen zoals bedoeld in aanbeveling 2003/361/EC⁷ van de Europese Commissie. Voorwaarde is dat de tweedehands apparatuur wordt benut als middel om toegevoegde waarde te realiseren, bijvoorbeeld door er een nieuwe functie aan te geven of door het in een andere context te plaatsen. Op deze wijze kunnen de kosten beperkt blijven.

2. Maximale steun: deze bedraagt € 100.000 en voor aanvragen van samenwerkingsverbanden maximaal € 250.000.

3. Steun aan ondernemingen die niet onder artikel 2, lid 1, van aanbeveling 2003/361/EG vallen, minder dan 750 werknemers of een omzet van minder dan 200 miljoen euro hebben, in geen geval meer zijn dan 17,5% van de subsidiabele kosten (zie ook punt 2 onder 'Type en omvang van het begunstigde bedrijf').

Wijze van openstelling

Openstelling vindt plaats in het kader van de openstelling van de Regeling LNV-subsidies (RLS), dan wel als onderdeel van de betreffende jaartranche van de Provinciale Meerjarenprogramma's (PMJP/ILG-verordening). Bij openstelling op basis van de RLS worden aanvragen tot subsidieverlening die in eenzelfde aanvraagperiode zijn ingediend gerangschikt, waarbij een aanvraag hoger wordt gerangschikt naarmate de activiteit waarop deze betrekking heeft naar het oordeel van de Minister een grotere bijdrage levert aan de doelstelling van de subsidie. Bij openstelling via de provinciale verordening vindt na het aflopen van de inzendtermijn selectie plaats op basis van prioriteit en subsidieplafond.

Gebruik kan worden gemaakt van een tenderprocedure om de beste aanvragen te selecteren.

Financiering

Soort financiering	Totaal bedrag 2007-2013 (verwachting) (in miljoenen euro's)
Private financiering	8,4 (incl. private financiering bij top-up)
Nationale publieke steun	Cofinanciering: 0,4 top-up; 2,8
EU publieke steun	0,4
Verwachte totaal voor 2007-2013	12

Overgangsmaatregelen

Niet van toepassing.

Coherentie met de eerste pijler GLB⁸

Wanneer steunverlening mogelijk is aan telers van groenten en/of fruit vanuit zowel POP2 als vanuit de GMO groente en fruit, dan wordt voorkomen dat potentiële begunstigden mogelijk meerdere keren steun krijgen voor dezelfde activiteit door:

- Deze maatregel in POP2 voor deze maatregelen open te stellen voor individuele landbouwers/ondernemingen die geen lid zijn van een erkende telersverenigingen;
- Deze maatregel in POP2 voor deze maatregelen open te stellen voor individuele ondernemingen die lid zijn van een telersverenigingen onder voorwaarde dat zij aantonen dat zij geen steun kunnen ontvangen voor deze maatregel in het kader van de GMO.

⁸ Criteria en administratieve regels om te verzekeren dat activiteiten die uitzonderlijk profiteren van plattelandssteun onder steunschema's in annex I van de Verordening (EG) nr. 1974/2006 niet gesteund worden door andere relevante instrumenten van het GLB.

Gekwantificeerde doelen voor EU-indicatoren

Type indicator	Indicator	Nulsituatie	Streefwaarde
Output (verplicht)	Aantal gesteunde bedrijven. Onderverdeeld in: - omvang bedrijf (micro/klein; medium; semi-groot; anders) - type sector: landbouw (akkerbouw, tuinbouw, wijn, permanente gewassen; melk; weidevee (m.u.v. melk); varkens en pluimvee; gemengd allen uitgesplitst naar biologisch en anders); bosbouw; voedingsindustrie - soort activiteit: verwerking/marketing; ontwikkeling	0	23
	Totale investeringsvolume. Onderverdeeld in: - omvang bedrijf (micro/klein; medium; semi-groot; anders) - type sector: landbouw (akkerbouw, tuinbouw, wijn, permanente gewassen; melk; weidevee (m.u.v. melk); varkens en pluimvee; gemengd allen uitgesplitst naar biologisch en anders); bosbouw; voedingsindustrie - soort activiteit: verwerking/marketing; ontwikkeling	0	12 miljoen

Aanvullende programma specifieke indicatoren en gekwantificeerde doelen
geen